

การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลเดิมบาง

กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี

บทนำ

อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จำนวน ๑ ศูนย์ และดำเนินงานโครงการปรับโครงสร้างการผลิตสินค้าเกษตรแบบแปลงใหญ่ในพื้นที่หมู่ ๑๑ ตำบลเดิมบาง อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลเดิมบาง (ศจช.) เป็นศูนย์เรียนรู้เครือข่ายดำเนินการบริหารจัดการศัตรูข้าวโดยวิธีผสมผสาน (IPM) อย่างเป็นระบบ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ผลการดำเนินงาน

การดำเนินงานด้านการส่งเสริมการอารักขาพืชใน ศจช.ต.เดิมบาง เน้นการดำเนินกิจกรรมแบบมีส่วนร่วม โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ประจำตำบล และกลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี ทำหน้าที่เป็น ทีมพี่เลี้ยง (Facilitator) ดังนี้

๑. การจัดทำแผนการดำเนินงานของ ศจช. โดย ศจช. ร่วมกับทีมพี่เลี้ยงจัดประชุม คณะกรรมการและสมาชิกเพื่อจัดทำปฏิทินการปลูกข้าว จัดทำแผนการสำรวจและวิเคราะห์สถานการณ์ศัตรูข้าว การผลิตขยายจุลินทรีย์และชีวภัณฑ์ป้องกันควบคุมศัตรูข้าว กำหนดประเด็นการเรียนรู้ และการจัดทำแปลงเรียนรู้

๒. การติดตามสถานการณ์ศัตรูข้าว ศจช. ใช้แปลงของสมาชิกซึ่งอยู่ใกล้กับที่ตั้งศูนย์เป็นแปลงเรียนรู้และแปลงพยายกรณ์ฯ โดยทีมพี่เลี้ยงร่วมวิเคราะห์สถานการณ์ และวางแผน การควบคุมป้องกันศัตรูข้าว รวมถึงแจ้งเตือนการระบาดแก่ชุมชน และวางแผนการควบคุมป้องกันศัตรูข้าว

๓. การบริหารจัดการศัตรูข้าว ศจช. บริหารจัดการศัตรูข้าวโดยวิธีผสมผสาน (IPM) ดังนี้

- ๑) การวิเคราะห์ดิน หลังเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว สมาชิกนำดินมาตรวจวิเคราะห์ ณ ที่ทำการศูนย์ฯ แล้วนำผลการวิเคราะห์ดินไปปฏิบัติ
- ๒) การผลิตขยายและใช้จุลินทรีย์และชีวภัณฑ์ ได้แก่ เชื้อราไตรโคเดอร์มา เชื้อบีที เชื้อราบีวาเวอเรีย สารสกัดสะเดา และฮอริโมนไซ โดย

๔. การถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูข้าว ทีมพี่เลี้ยงดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จริงจากแปลงเรียนรู้และแปลงพยายกรณ์ฯ สมาชิกสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติในแปลงนาของตนเอง รวมถึงเป็นผู้ฝึกทักษะการเป็นวิทยากรให้แก่คณะกรรมการและสมาชิก เพื่อเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรทั่วไปที่เข้ามาเรียนรู้ในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๕. การให้บริการตรวจวินิจฉัยศัตรูข้าวเบื้องต้นแก่เกษตรกรในชุมชน โดยสมาชิกให้บริการตรวจวินิจฉัยศัตรูข้าวเบื้องต้นแก่เกษตรกรทั่วไป และเป็นพี่ปรึกษาให้กับเกษตรกรข้างเคียงด้านการจัดการศัตรูข้าว

๖. การเชื่อมโยงเครือข่ายและกวารบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อถ่ายทอดความรู้ตามความต้องการของสมาชิก และส่งตัวแทนของ ศจช. ไปร่วมอบรมสัมมนากับหน่วยงานต่างๆ แล้วนำองค์ความรู้ที่ได้รับมาเผยแพร่และทดลองปฏิบัติร่วมกับสมาชิก

ข้อเสนอแนะ/การนำไปใช้ประโยชน์

๑. การดำเนินงานของศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ทีมพี่เลี้ยงต้องเข้าร่วมการดำเนินกิจกรรมของศูนย์อย่างสม่ำเสมอ
๒. สมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนต้องมีส่วนร่วมดำเนินการในทุกกิจกรรม ตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน และร่วมปฏิบัติ และเป็นผู้บริหารจัดการศูนย์ด้วยตนเอง